

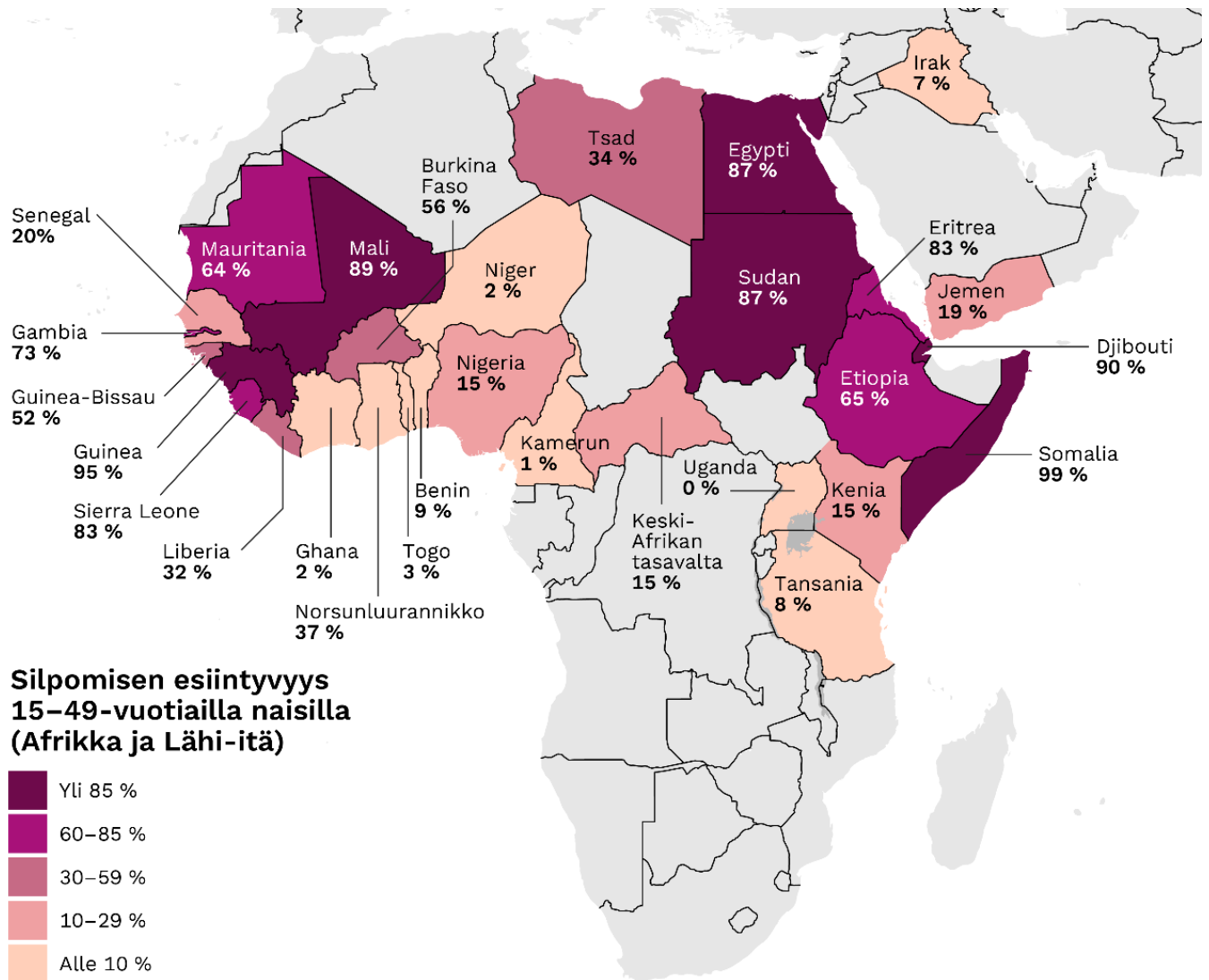
Lomake silpomisen uhan arviointiin

Tätä arviointilomaketta voi käyttää, kun arvioidaan tytön tai naisen silpomisuhkaa tai selvitetään, onko silpominen jo tapahtunut. Lomake on työväline asiakastilanteisiin.

1. Mistä maasta asiakas, hänen vanhempansa tai puolisonsa on lähtöisin?

Selvitä karttojen ja maalistan avulla, onko asiakas lähtöisin maasta, jossa tyttöjen sukuelinten silpomisperinnettä esiintyy.

Kartta 1: Afrikka ja Lähi-itä

Kartta 2: Kaakkois-Aasia

Silpomisen esiintyvyys maittain:

- **Korkea esiintyvyys:** Somalia, Guinea, Djibouti, Sierra Leone, Mali, Egypti, Sudan, Eritrea
- **Melko korkea esiintyvyys:** Burkina Faso, Gambia, Etiopia, Mauritania, Liberia, Guinea-Bissau, Tsad, Norsunluurannikko, Nigeria, Senegal, Keski-Afrikan tasavalta, Kenia, Indonesia
- **Matala esiintyvyys tai esiintyy paikoitellen:** Jemen, Tansania, Benin, Togo, Ghana, Niger, Uganda, Kamerun, Afganistan, Kurdialueet (Irak, Iran, Syyria, Turkki), Thaimaa, Pakistan, Venäjän Kaukasus (Georgia, Dagestan), Intia

(Lähde: UNICEF. Female genital mutilation (FGM). Global Databases. 2025.)

2. Selvitä kysymällä seuraavat asiat:

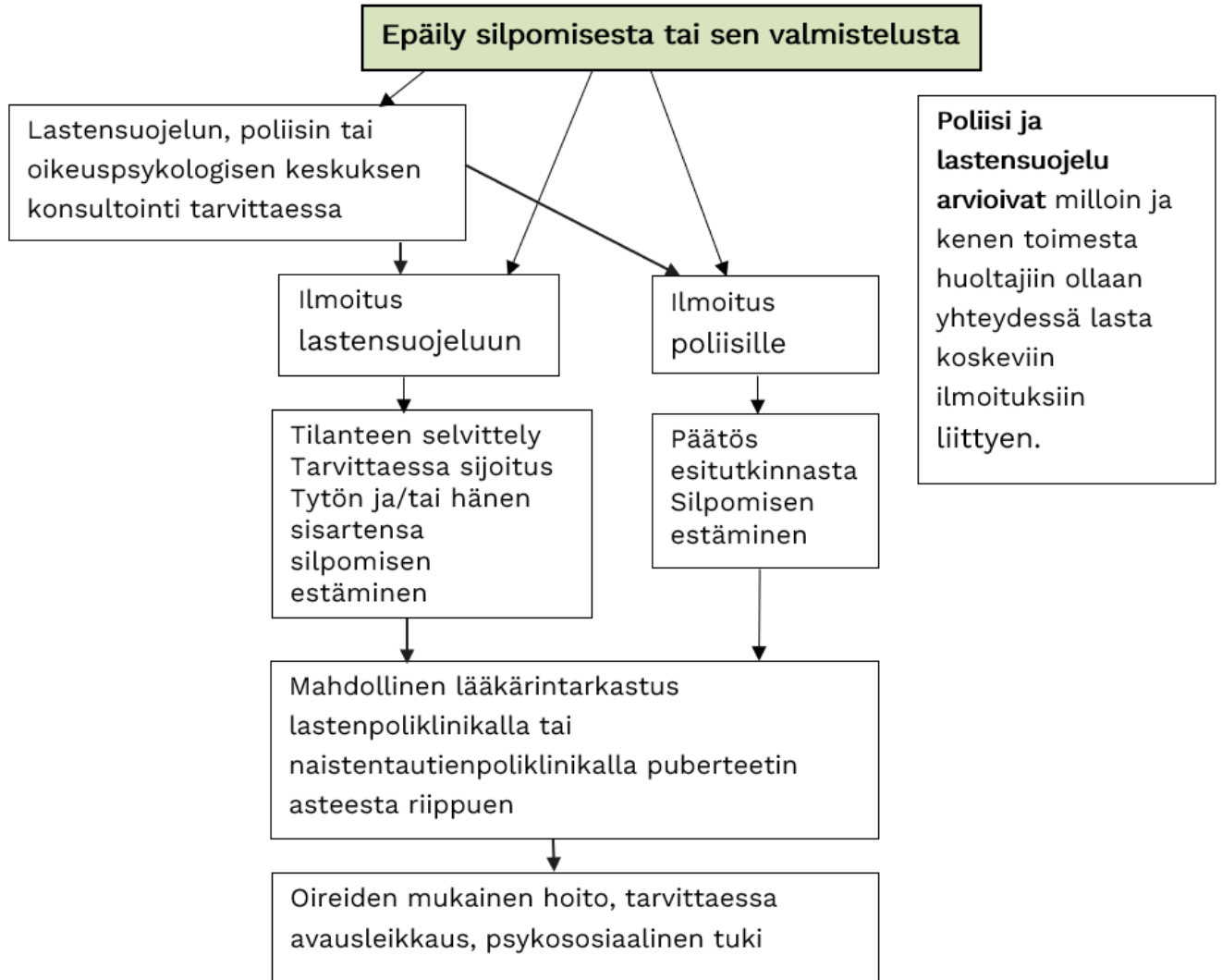
- Onko asiakkaan oma äiti, sisaret tai joku muu sukulainen ympärileikattu?
- Miten perhe on sopeutunut Suomeen? Onko perheellä ystäviä omasta kulttuuriyhteisöstä Suomessa?
- Suunnitteleeko perhe pidempää lomamatkaa tai ollaanko tyttö lähettämässä ulkomaille pidemmäksi aikaa?
- Tietääkö tyttö, että perheessä olisi suunnitteilla seremonia tai juhlat hänen kunniakseen?

3. Kiinnitä lisäksi huomiota, jos:

- tytön neuvola- tai kouluterveydenhuollon seuranta on ollut puutteellista tai ikäkausitarkastuksia on jäänyt tekemättä
- tyttö, vanhemmat tai muu perheen läheinen henkilö tuo ilmi, että silpomisperinne on perheelle tärkeä
- joku kertoo huolensa tytön silpomisuhasta
- perheessä esiintyy muuta kunniaan liittyvää väkivaltaa, esimerkiksi tiukkaa sosiaalista kontrollia tai avioliittoon painostamista.

Kirjaa käyty keskustelu sekä tieto silpomisen riskistä tai sen läpikäymisestä potilas- tai asiakastietojärjestelmään. Kirjaa myös jatkotoimet sekä huoltajien ja eri tahojen kanssa tehty yhteistyö.

Toiminta silpomista epäiltäessä

Jos silpominen on todennäköisesti tehty ulkomailla jo ennen Suomeen saapumista, konsultoi lastensuojelua tai poliisia. Jos perheessä on muita tyttöjä, tulee heidän silpomisensa pyrkiä estämään. Tilanteeseen puuttumisella voi olla ennaltaehkäisevä vaikutus kyseisen perheen muiden tyttöjen ja koko yhteisön näkökulmasta.

Silpomisesta käytetyt termit maittain

Maa	Silpomisesta käytetty termi	Kieli
Somalia	Gudiniin, Halalays, Qodiin	somali
Sudan	Khifad, Tahoor	arabia
Egypti	Thara, Khitan, Khifad	arabia
Iran	Xatna	farsi
Etiopia	Megrez, Absum	amhara, harrari
Turkki	Kadin sunneti	turkki
Eritrea	Mekhnishab	tigrinja

Sanalistan lähde: HM Government (2016) Multi-Agency Statutory Guidance on FGM.